

EUROPEAN UNION

**EU
MISSIONS**

ADAPTATION TO CLIMATE CHANGE

**DIY kézikönyv a stakeholderek
és a polgárok bevonásához
az éghajlatváltozáshoz való
alkalmazkodásba, eszközök,
bevált gyakorlatok és hasznos
tapasztalatok**

TARTALOM

A STAKEHOLDEREK ÉS A POLGÁROK BEVONÁSA AZ ÉGHAJLATVÁLTOZÁSHOZ VALÓ ALKALMAZKODÁSBA	4
1. LÉPÉS: AZ ALKALMAZKODÁS ELŐKÉSZÍTÉSE	8
2., 3. ÉS 4. LÉPÉS: AZ ÉGHAJLATI KOCKÁZATOK ÉS SEBEZHETŐSÉGEK FELMÉRÉSE, VALAMINT AZ ALKALMAZKODÁSI LEHETŐSÉGEK AZONOSÍTÁSA, ÉRTÉKELÉSE ÉS KIVÁLASZTÁSA	18
5. LÉPÉS: ALKALMAZKODÁSI POLITIKÁK ÉS INTÉZKEDÉSEK VÉGREHAJTÁSA	24
6. LÉPÉS: MONITORING, ÉRTÉKELÉS ÉS TANULÁS	30

Szerzők: Marianne Wehbe¹, Gloria Salmoral¹,
Manuel Bea¹, Elena López-Gunn¹, Richard J. Smithers².

¹ Icatalist, ² Ricardo

E-mail: info@mip4adapt.eu

Kézirat frissítve márciusában

Kérjük, idézze ezt a dokumentumot: Wehbe, M., Salmoral, G., López-Gunn, E., M. & Smithers, R.J. 2024. DIY Manual on engaging stakeholders and citizens in climate adaptation, including tools, good practices, and experiences. March 2025. EU Mission on Adaptation to Climate Change. European Union, Brussels.

Felelősségi nyilatkozat

Ez a dokumentum kizárólag a szerzők álláspontját tükrözi, és az Európai Bizottság nem vállal felelősséget a benne foglalt információk felhasználásáért. A korábban közzétett anyagok és mások munkájának elismerése megfelelő idézéssel, idézéssel vagy mindkettővel megtörtént. Az újrafelhasználás engedélyezett, feltéve, hogy a forrás megjelölésre kerül, és a dokumentum eredeti jelentése vagy üzenete nem torzul.

Az Európai Bizottság nem vállal felelősséget az újrafelhasználásból eredő következményekért. Az Európai Bizottság dokumentumainak újrafelhasználási politikáját a bizottsági dokumentumok újrafelhasználásáról szóló, 2011. december 12-i 2011/833/EU bizottsági határozat (HL L 330., 2011.12.14., 39. o.) hajtja végre.

Minden kép © Európai Unió, hacsak másképp nem szerepel.

© Európai Unió, 2025

A STAKEHOLDEREK ÉS A POLGÁROK BEVONÁSA AZ ÉGHAJLATVÁLTOZÁSHOZ VALÓ ALKALMAZKODÁSBA

A stakeholderek (vagy érdekelt felek) és a polgárok bevonása növeli az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodási tervek relevanciáját, hatékonyságát és hitelességét, bizalmat épít és támogatja az alkalmazkodási intézkedések végrehajtására vonatkozó kollektív felhatalmazást. Mindezt a helyi meglátások és aggályok beépítésével, a felülről lefelé irányuló megközelítések kiegészítésével, a közös felelősségvállalás elősegítésével és a közös célok tisztázásával éri el.

Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodással kapcsolatos uniós misszió végrehajtási platformja (MIP4Adapt) által kidolgozott, a regionális és helyi hatóságok számára készült DIY (Do-It-Yourself) kézikönyv négy kulcsfontosságú intézkedést emel ki a stakeholderek és a polgárok éghajlatváltozáshoz való bevonására:

- **Kommunikáció:** világos és hozzáférhető információk nyújtása
- A stakeholderek és közösségek **bevonása**
- A stakeholderek és a polgárok **összekapcsolása** az együttműködés megkönnyítése és
- A kollektív és egyéni cselekvés **lehetővé tétele**.

1. ábra. A regionális alkalmazkodást támogató eszköz (RAST) lépései. Forrás: RAST: [Mission Portal](#).

A kézikönyv gyakorlati módszereket kínál a stakeholderekkel és a polgárokkal való együttműködésre, valamint aktív részvételük előmozdítására az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás tervezésében és a cselekvés valamennyi elemében. A kézikönyv végig vezeti Önt a releváns tevékenységeken, és kiemeli azokat az eszközöket, bevált gyakorlatokat és példákat, amelyekkel az érdekeltek és a polgárok bevonhatók az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás tervezési ciklusának valamennyi lépésébe, ahogyan azt a [Regionális Alkalmazkodást Támogató Eszköz \(röviden RAST\)](#) felvázolja (1. ábra).

Az általános részvételi tevékenységek (például műhelyek, fókuszcsoportok és polgári közgyűlések) és a kapcsolódó eszközök a stakeholderek és a polgárok bevonására különböző kontextusokban használhatók, nem csak az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás tervezéséhez és fellépéshez, hogy szilárd alapot biztosítsanak a bevonáshoz. Ezeket a részvételi tevékenységeket és eszközöket a különböző nézőpontok összegyűjtésére, az aggodalmak megértésére, a párbeszéd előmozdítására, az aktív részvételre és a konszenzus kialakítására használhatja. Bár nem biztos, hogy mindig minden nézőpontot megragadnak, ezek a kezdeményezések hatékonyak lehetnek, és alapul szolgálhatnak a stakeholderekkel és a polgárokkal való kapcsolattartás innovatívabb részvételi tevékenységeinek és kapcsolódó eszközeinek kidolgozásához és végrehajtásához.

MI AZ, AMI ÚJDONSÁG...

Az éghajlatváltozáshoz való **alkalmazkodásban a stakeholderok és a polgárok bevonásáról szóló eredeti kézikönyv felvázolta** az általános részvételi tevékenységeket és a kapcsolódó eszközöket. Ez a frissített változat figyelembe veszi az első kiadás felhasználóitól kapott visszajelzéseket, és új eszközöket és útmutatást vezet be a gyakorlati használat javítása érdekében. Finomítottuk a különböző típusú érdekelt felek bevonására vonatkozó megközelítéseket, beleértve a magán- és a nonprofit szektorból érkezőket is, biztosítva ezzel a szélesebb körű alkalmazhatóságot. Tematikus szórólapokat is rendelkezésre bocsátottunk, amelyek a részvételi tevékenységekre és a kapcsolódó eszközökre összpontosítanak, hogy megkönnyítsék a döntéshozatalukat az alkalmazkodási tervezési ciklus során. Ezek a szórólapok a következőkkel foglalkoznak:

- **Kreatív elkötelezettség** a kreativitás hasznosítása az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás érdekében, amely elősegíti az ellenálló képességet. A kreatív részvételi tevékenységek és a kapcsolódó eszközök segíthetnek a nézőpontok szélesebb körének megragadásában, mivel lehetővé teszik az emberek számára, hogy szabadon kifejezzék magukat és változatos, művészi és eredeti módon járuljanak hozzá. A kreatív bevonás elősegíti az érzelmi kapcsolatokat, a tudásmegosztást, a közösségépítést, az ösztönző cselekvéseket és az éghajlat-politika befolyásolását.
- **A magánszektor bevonása**, különösen az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodási intézkedések és innovatív megoldások meghatározásába és végrehajtásába. A magánszektor rendelkezik olyan

erőforrásokkal, szakértelemmel és innovatív képességekkel, amelyekkel jelentősen hozzájárulhat az éghajlatváltozás elleni fellépéshez. A vállalkozásoknak az éghajlatváltozási stratégiák kidolgozásába és végrehajtásába való bevonásával kiaknázhathatja a bennük rejlő lehetőségeket az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodást támogató fenntartható gyakorlatok előmozdítására. Az állami és a magánszektor közötti együttműködés olyan hatékony, innovatív megoldások kidolgozásához vezethet, amelyek az éghajlati sebezhetőségeket és kockázatokat kezelik, és környezetvédelmi, társadalmi és gazdasági szempontból is fokozzák az alkalmazkodást.

- **A kiszolgáltatott csoportok támogatása** annak biztosítása érdekében, hogy az éghajlatváltozás elleni fellépés inkluzív legyen. Az éghajlatváltozás által leginkább érintett csoportoknak gyakran célzott beavatkozásra van szükségük a változó körülményekhez való alkalmazkodás és az ellenálló képességük kiépítése érdekében. A kezdeményezések középpontjában az erőforrásokhoz való hozzáférés, a kölcsönös tanulás és a támogatási rendszerek biztosítása állhat, amelyek lehetővé teszik a kiszolgáltatott csoportok számára, hogy részt vegyenek az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás tervezésében és végrehajtásában. E közösségek megerősítéséhez aktívan be kell vonni őket az éghajlattal kapcsolatos veszélyekhez való alkalmazkodással kapcsolatos egyedi sebezhetőségük és kapacitáshiányuk azonosításába és rangsorolásába. Ez magában foglalja a csoporttagok azonosítását, prioritásainak meghatározását és az igényeiknek megfelelő éghajlatváltozási intézkedések végrehajtását.

Az egész **társadalomra kiterjedő megközelítés elfogadásával** és az érdekelt és polgárok valamennyi típusának aktív bevonásával biztosíthatja, hogy senki sem marad le, előmozdíthatja a társadalmi igazságosságot, és fokozhatja az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás hatékonyságát a sebezhetőség és a kockázatok csökkentése és az ellenálló képesség növelése érdekében.

A kézikönyv hatékony használatához kezdje a RAST 1. lépésének áttekintésével, amely kulcsfontosságú az elkötelezettségi és kommunikációs stratégia kidolgozásához. Ez az alapvető lépés segít Önnek abban, hogy a stakeholdereket és a polgárokat az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás tervezési folyamata során bevonja.

Ahogy halad előre, navigáljon a Kézikönyvben a saját igényeinek megfelelően. Használja a Kézikönyvet rugalmas, átfogó forrásként, és válassza ki azokat a részeket, amelyek a legjobban szolgálják céljait. Minden egyes szakasz a tervezési ciklus egy-egy lépésének felel meg, és önállóan is elérhető.

Az alábbiakban bemutatjuk, hogyan hozhatja ki a legtöbbet az egyes részekből:

- Tematikus szórólapok: Kezdje ezekkel a hasznos eszközökkel a téma gyors áttekintése érdekében.
- RAST lépcsőzetes táblázatok: Ezekben a táblázatokban már részletes eszközeírásokat is talál.

A kézikönyvben az egyes eszközökkel kapcsolatos további információkhoz közvetlen linkeket talál, alkalmazási példákkal és legjobb gyakorlatokkal. Az előző verzió összes eszköze megtalálható benne, kiegészítve a különböző típusú érdekelt bevonásával kapcsolatos további eszközökkel.

A kézikönyv a RAST-ot követi, és konkrét részvételi tevékenységeket és a kapcsolódó eszközöket, bevált gyakorlatokat és tapasztalatokat mutat be a stakeholderek és a polgárok bevonásával kapcsolatban az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás tervezési ciklusának minden egyes lépésébe.

A részvételi tevékenységek és a kapcsolódó eszközök kiválasztása a stakeholderek és a polgárok bevonása az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás tervezésébe és cselekvésébe az egyes lépések célkitűzéseitől és az Ön általános céljaitól függ. Ezek közé tartozhat az információcsere, a közös elemzés, a kölcsönös tanulás elősegítése, a közös döntéshozatal lehetővé tétele és az egyes érdekelt felek bevonása. Az Ön belső tudásától és képességeitől függően érdemes lehet tanácsadót megbízni azzal, hogy támogassa Önt az állami, a magán- és a nonprofit szektor érdekelt feleinek, valamint a polgároknak a hatékony bevonásában, valamint a részvételi tevékenységek és a kapcsolódó eszközök alkalmazásában.

Felhívjuk figyelmét, hogy függetlenül attól, hogy milyen előrehaladást ért el az alkalmazkodási ciklusban, fontos, hogy elolvassa az 1. lépést, amely a bevonási és kommunikációs stratégia kidolgozásával foglalkozik. A bevonási és kommunikációs stratégiát az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás tervezési ciklusának lépései során finomíthatja és módosíthatja.

1. LÉPÉS: AZ ALKALMAZKODÁS ELŐKÉSZÍTÉSE

Hogyan érdemes ezt a részt olvasni:

Kezdje a RAST 1. lépésénél a stakeholderek és a polgárok bevonásával kapcsolatos céljainak áttekintésével, hogy megértse, mit miért tesz. Ez a szakasz elmagyarázza a stakeholderek és a polgárok korai bevonásának fontosságát. Fedezze fel a bevonási és kommunikációs stratégia kidolgozására vonatkozó gyakorlati példákat. Ez megalapozza a későbbi lépésekben a hatékonyabb kockázatértékeléseket és a szakpolitikák kidolgozását.

E szakasz célkitűzései:

- A RAST első lépésének áttekintése: az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodási ciklus alapjainak előkészítése.
- A köz-, a magán- és a nonprofit szektor érdekelt feleinek és a polgároknak a folyamatba való korai bevonására összpontosít.
- Kiemeli a részvételi tevékenységek fontosságát az együttműködés elősegítése érdekében.
- Gyakorlati példákat nyújt a bevonási stratégia kidolgozásához, amely biztosítja a befogadó és hatékony alkalmazkodási tervezést.

1. lépés Az alkalmazkodás előkészítése

Az 1. lépésben, az alkalmazkodás előkészítésében össze kell állítania és meg kell szerveznie az alapelemeket, hogy megkezdhesse az alkalmazkodási tervezési folyamatot. Ez magában foglalja a köz-, a magán- és a nonprofit szektorból származó kulcsfontosságú érdekelt felek és a polgárok azonosítását, akiket be kell vonni. Ezek korai bevonása biztosítja, hogy nézőpontjukat és meglátásaikat már a kezdetektől fogva integrálni lehessen, ami megeremti az alapot a hatékonyabb és inkluzívabb kockázatértékeléshez (2. lépés), az alkalmazkodási intézkedések meghatározásához, kiválasztásához és végrehajtásához (3., 4. és 5. lépés), valamint a nyomon követéshez, értékeléshez és tanuláshoz (6. lépés). Az 1. lépésben a bevonás strukturált megközelítésének kialakításával erős és koherens alapot teremthet az értelmes részvételhez, a cseréhez és az együttműködéshez a teljes alkalmazkodási tervezési ciklus során.

Ebben a lépésben az alábbi kulcskérdések megválaszolásával kidolgozhat egy, a helyi körülményekhez igazított bevonási és kommunikációs stratégiát (lásd az 1. ábrát):

- Miért fontos az Ön számára, hogy bevonja a stakeholdereket és általában a polgárokat, különösen az alkalmazkodási tervezési folyamat egyes lépéseivel kapcsolatban?
- Kik azok a köz-, magán- és nonprofit szektorbeli ágazatok vagy szolgáltatások operatív vezetői, akiket be kell vonni az alkalmazkodási tervezési ciklusba?
- Hogyan fogja biztosítani a hosszú távú politikai elkötelezettséget?
- Hogyan fogja biztosítani a sikeres részvételi folyamatot, amely segít abban, hogy az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodási tervét a nyilvánosság elfogadja, és cselekvésre ösztönözze?
- Milyen tevékenységeket fog bevonni az elkötelezettségi és kommunikációs stratégiájába, és miért?

2. lépés Az éghajlati kockázatok és sebezhetőségek értékelése

3. lépés Alkalmazkodási lehetőségek meghatározása

4. lépés Az alkalmazkodási lehetőségek értékelése és kiválasztása

5. lépés Alkalmazkodási politikák és intézkedések végrehajtása

6. lépés Monitoring, értékelés és tanulás

1. LÉPÉS:

AZ ALKALMAZKODÁS ELŐKÉSZÍTÉSE

Kezdeként érdemes lehet elvégezni a stakeholderek feltérképezését és a hálózatelemzést. **A RESIN útmutató** például a következőket javasolja:

- A stakeholderek azonosítása a köz-, a magán- és a nonprofit szektorból a stakeholderek feltérképezése révén.
- A stakeholderek kategorizálása a **befolyás-érdekeltség** mátrix segítségével, hogy felmérjék hatalmuk és elkötelezettségük szintjét az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodással kapcsolatos erőfeszítésekben, és különbséget tegyenek a következők között:
 - Kulcsszereplők (nagy befolyás, nagy érdeklődés): Kiemelkedően fontos érdekelt felek, akiket aktívan be kell vonni a döntéshozatalba.
 - Kulcsfontosságú védők (nagy befolyás, alacsony érdeklődés): Erős, de kevésbé elkötelezett szereplők, akiket elégedettnek kell tartani az ellenállás megelőzése érdekében.
 - Erős támogatók (alacsony befolyás, nagy érdeklődés): Elkötelezett érdekeltek, akik a döntéshozatali hatalom hiánya ellenére is képesek támogatást nyújtani.
 - Egyéb szereplők (alacsony befolyás, alacsony érdeklődés): Kezdetben kevésbé releváns, de figyelemmel kell kísérni a befolyás vagy az érdeklődés esetleges változásait.
- A stakeholderek közötti kapcsolatok elemzése (lásd a **társadalmi hálózatelemzésre vonatkozó bevezető iránymutatásokat**).

Egy RACI-mátrix segítségével tisztázhatja azokat, akiknek erre szükségük van:

- **Felelősök**, azaz az adaptációs tervezési folyamatban részt vevő ágazatok, rendszerek vagy eszközök irányítói.
- **Elszámoltathatók**, azaz a kulcsfontosságú döntéseket meghozó és a folyamatot felügyelő személyek.
- **Konzultánsok**, azaz olyan szakértők és tanácsadók, akik kritikus inputot nyújthatnak.
- **Informáltak**, azaz az éghajlatváltozás által érintettek és az alkalmazkodási intézkedésekből hasznot húzó személyek.

A befolyás-érdekeltség mátrix és a RACI-mátrix együttesen segíthet egy olyan inkluzív, jól koordinált bevonási és kommunikációs stratégia kidolgozásában, amely meghatározza, hogy kit és hogyan kell bevonni az alkalmazkodási folyamat minden egyes lépésében.

A hatékony **kommunikációnak** és bevonásnak biztosítania kell, hogy a legfontosabb üzeneteket a legmegfelelőbb eszközökkel - beleértve a részvételi tevékenységeket is - egyértelműen eljuttassák a célközönséghez. Az üzeneteket úgy kell alakítani, hogy azok a közönség jellemzőihez, prioritásaihoz és aggodalmaihoz igazodjanak, legyenek azok döntéshozók, szakemberek, szakértők vagy a nagyközönség. A világos, releváns és vonzó tartalom, a meggyőző történetek, a közérthető nyelvezet és a vizuális elemek használata elősegíti a megértést, az együttműködést, a részvételt és az alkalmazkodási intézkedések támogatását.

Ha Ön egy nagy regionális vagy helyi hatóság, amely rendelkezik a szükséges kapacitással és erőforrásokkal, érdemes megfontolni egy úgynevezett **gyakorlati közösség** kialakítását (lásd a **Community of Practice Playbook-ot**), amely a köz-, a magán- és a nonprofit szektor érintett szereplőit és/vagy egy polgári közösséget von be az összes további lépésbe (lásd az 1. táblázatot). Mielőtt azonban elkötelezné magát a létrehozásuk mellett érdemes meggyőződni arról, hogy hosszú távon fenn tudja-e tartani a gyakorlati- és polgári közösséget.

Az 1. táblázat a részvételi tevékenységek széles köréről, a kapcsolódó eszközökről és bevált gyakorlatokról nyújt összefoglaló információkat, amelyeket hasznosnak találhat.

Annak érdekében, hogy a regionális és helyi hatóságok továbbra is kölcsönösen megértsék, hogyan lehet a legjobban bevonni a stakeholdereket és a polgárokat az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodásba, kérjük, használja ki az alkalmat, hogy **az alkalmazkodási történeteknek a Mission Portal-ra történő feltöltésével és az EU alkalmazkodási missziójának gyakorlati közösségéhez való hozzájárulással** bemutassa erőfeszítéseit. A közösség szemináriumokat tart, és lehetővé teszi az együttműködést mindazok között, akik Európában szerte hozzájárulnak a misszió megvalósításához. **Emellett hasznos lehet csatlakozni a részvételi és deliberatív demokrácia kompetenciaközpont (CC-DEMOS) gyakorlati közösségéhez is**, amely lehetőséget biztosít a tapasztalatcserére, a részvételi folyamatok javítására és a stakeholderek alkalmazkodási politikákba való bevonásának erősítésére. Az Európai Bizottság Közös Kutatóközpontja által vezetett kezdeményezés képzést, kutatási együttműködést és a részvételi és deliberatív demokrácia legjobb gyakorlatainak megosztására szolgáló platformot kínál.

1. LÉPÉS:

AZ ALKALMAZKODÁS ELŐKÉSZÍTÉSE

1. Ajánlott részvételi tevékenységek a stakeholderek és a polgárok bevonására az 1. lépésben: Az alkalmazkodás előkészítése.

Részvételi tevékenység	Célcsoport	Miért használjuk ezt a tevékenységet az 1. lépésben?	Megfontolások	Példák a hasznos eszközökre, valamint a bevált gyakorlatokra és tapasztalatokra
Stakeholderek feltérképezése és elemzése	Stakeholderek	Közös elemzés a stakeholderek azonosítására és kategorizálására. Alapvető fontosságú a tények, a politikai támogatás, az irányítási struktúrák kialakítása, valamint a stakeholderek és szerepek azonosítása és elemzése szempontjából.	Pontos azonosítás és elkötelezettség Lehetséges torzítás a kategorizálásban	Hasznos eszközök RESIN módszertan és útmutatás a stakeholderek feltérképezéséhez; a stakeholderek kategorizálása és rangsorolása a társadalmi hálózatelemzés segítségével; szerepek és felelőségek kijelölése a RACI-mátrix segítségével. Jó gyakorlatok és tapasztalatok Az érdekeltek hálózata Rogaland megyei tanácsban ; hogyan lehet innovatív megközelítéssel bevonni az innovátorok ökoszisztémáját Blekinge régióban ; a kulcsfontosságú érdekeltek útiterve Andalúzia régióban .
Gyakorlati közösségek létrehozása	Stakeholderek; polgárok	Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodással kapcsolatos tervezési ciklusra vonatkozó döntésekkel kapcsolatos bevonás és konzultáció. Segíti a kölcsönös megértést, a tények alapjának kiépítését és az irányítási struktúrák létrehozását a kölcsönös tanulás és együttműködés révén.	Fenntartható elkötelezettségi stratégiára van szükség	Hasznos eszközök EU-JRC's Community of Practice Playbook ; Külön cikk a gyakorlati és az éghajlatváltozásról közösségekről . Jó gyakorlatok és tapasztalatok Regionális COP a Centre-Val de Loire régióban , hogy a környezetvédelmi törekvéseket konkrét intézkedésekre váltsák; digitális vízváros elnevezésű uniós projekt , amely a vízügyi ágazatot és az új technológiákat érintő éghajlatváltozási kihívások kezelésére összpontosító gyakorlati közösséggel foglalkozik.
Éghajlati gyűlés szervezése	Polgárok	A sikeres részvétel biztosítása. Kritikus fontosságú a vita és a tanácskozás, a politikai támogatás, a kérdések iránti felelősségvállalás és az alkalmazkodási tervekkel kapcsolatos tudatosság növelésének biztonságos terének megteremtése szempontjából.	Magas szervezési és logisztikai követelmények	Hasznos eszközök Az EU CLIMAS projektjének ; a klíماغyűlési és élő laboratóriumi eszköztára KNOCA (Knowledge Network on Climate Assemblies) klíماغyűléssel kapcsolatos forrásai. Jó gyakorlatok és tapasztalatok Inspiráló élmények Westminsterben , Skóciában , Krakkóban , Katalóniában , Milánóban , Cambridge-ben és Zágrábban .
A történet elmesélése	Polgárok	Az éghajlati hatások kommunikálása narratívákon keresztül. Hatékony az alkalmazkodás kommunikációjára, a tudatosság növelésére és a kölcsönös tanulásra.	A hatékonyság az elbeszélés minőségétől függ	Hasznos eszközök ParCos projekt ; Ambrogio és Gaia éghajlati történeti térképe . Jó gyakorlatok és tapasztalatok Storytelling tapasztalat Nantes Metropole-ban ; az Auvergne-Rhône-Alpes Énergie Environnement (AURA-EE) régió Climate Story eszköze .
Klímaséták szervezése	Polgárok	A polgárok bevonása interaktív élményeken keresztül. Megkönnyíti a tudatosság növelését és az alkalmazkodással kapcsolatos kölcsönös tanulást, méghozzá vonzó módon.	Időjárásfüggő, nem minden közönséget vonzhat be	Hasznos eszközök A Klímapaktum klímavárosi sétája ; Klímaséta és a Változó világok vándorai projekt . Jó gyakorlatok és tapasztalatok Az éghajlati séta Graz városában .
Klímafesztivál szervezése	Polgárok	Információcsere és kölcsönös tanulás a polgárok bevonásával művészeti események, bemutatók és interaktív kiállítások révén. Hasznos a figyelemfelkeltés, a politikai támogatás, valamint a széles és nagyszámú közönség bevonása szempontjából.	Nagy szervezési erőfeszítés	Jó gyakorlatok és tapasztalatok Éghajlatügyi fesztiválok Galwayben és Edinburgh-ban ; éghajlati szolgáltatások és innováció fesztiválja Climateeurope2 fesztivál Velencében ; Climax fesztivál Bordeaux-ban .
Üzleti rugalmassági képzés	Stakeholderek	Olyan programok vagy tevékenységek, amelyek a vállalkozásoknak a sebezhetőség felmérésére és alkalmazkodási stratégiák kidolgozására irányuló kapacitásait fejlesztik.	Ismeretekkel és eszközökkel ruházza fel. Folyamatos elkötelezettséget és forrásokat igényel.	Jó gyakorlatok és tapasztalatok Skócia a part menti erózió által érintett kisvállalkozások számára szervezett workshopokkal .

1. LÉPÉS:

AZ ALKALMAZKODÁS ELŐKÉSZÍTÉSE

15

AZ ELKÖTELEZETTSÉGI ÉS KOMMUNIKÁCIÓS STRATÉGIA KIDOLGOZÁSÁKOR FIGYELEMBE VEENDŐ LEGFONTOSABB SZEMPONTOK

HATÁROZZA MEG CÉLJAIT ÉS A SIKER MÉRCÉJÉT

- Határozza meg a stakeholderekkel és a polgárokkal való kapcsolattartás és kommunikáció konkrét céljait, a RAST egyes lépéseinek megfelelően.
- Határozza meg, hogyan fogja mérni az elköteleződési és kommunikációs tevékenységek sikerét.

HATÁROZZA MEG, HOGY KIT KELL BEVONNI ÉS MELY LÉPÉSEKNÉL

- Használja a befolyás-érdekeltség mátrixot és a RACI-mátrixot azon kulcsfontosságú stakeholderek és polgárok azonosítására, akikkel kapcsolatba kell lépnie vagy kommunikálnia kell. Ez segít a hosszú távú politikai elkötelezettség biztosításában és az alkalmazkodási tervezés és végrehajtás hatékony irányításának kialakításában. Emellett biztosítja a terv relevanciáját, hitelességét és legitimitását. Emellett segít azonosítani azokat, akiknek a megértése és támogatása elengedhetetlen a sikeres végrehajtáshoz.
- Míg egyes érdekelték és polgárok az alkalmazkodási tervezési folyamat valamennyi lépése szempontjából fontosak, addig mások csak bizonyos lépések szempontjából relevánsak. Az egyes lépések megkezdésekor ajánlott áttekinteni, hogy mely érdekeltéket kell bevonni. A 2., 3. és 4. lépésben ezek közé tartoznak azok, akiknek az éghajlati sebezhetőségek, kockázatok és alkalmazkodási lehetőségek értékelése által érintett ágazatokkal kapcsolatos felelősségi körük vagy szakértelmük miatt kell hozzájárulniuk. Az 5. lépésben, a végrehajtási tervek kidolgozásakor a bevonandó szervezetek és személyek közé tartoznak azok, akiknek a potenciális végrehajtásban partnerként vagy finanszírozóként kell hozzájárulniuk.

A FENNTARTHATÓ ELKÖTELEZETTSÉG ELŐMOZDÍTÁSA

- Megfelelő részvételi tevékenységek és a kapcsolódó eszközök meghatározása a köz- és magánszektor béli stakeholderek és a polgárok bevonásához a RAST egyes lépéseikhez tartozó részvételi tevékenységek vázlatos ütemtervének kidolgozásával (lásd a 2. ábrát)
- Tisztázza, hogy a regionális vagy helyi hatóság, a stakeholderek és a polgárok számára milyen előnyökkel jár a részvétel, beleértve az elvárások kezelését és a közösségi érzés kialakítását.
- Vázolja fel a szükséges erőforrásokat és az egyes részvételi tevékenységek várható időtartamát. Ne feledje, hogy a bevonási folyamat hossza idővel változhat.

BIZTOSÍTANI KELL A HATÉKONY KOMMUNIKÁCIÓT

- A fő üzenetek, a célközönség és a megfelelő kommunikációs csatornák azonosítása a RAST minden egyes lépésénél.
- A kommunikáció testre szabása a stakeholderek prioritásainak, aggodalmainak és motivációinak figyelembevételével.
- Egyértelmű, vonzó és vizuálisan meggyőző formátumok használata a megértés és a részvétel fokozása érdekében.

Torres Vedras önkormányzati klímavédelmi tanács (CMAC) érdekelt felek találkozója, 2024. március

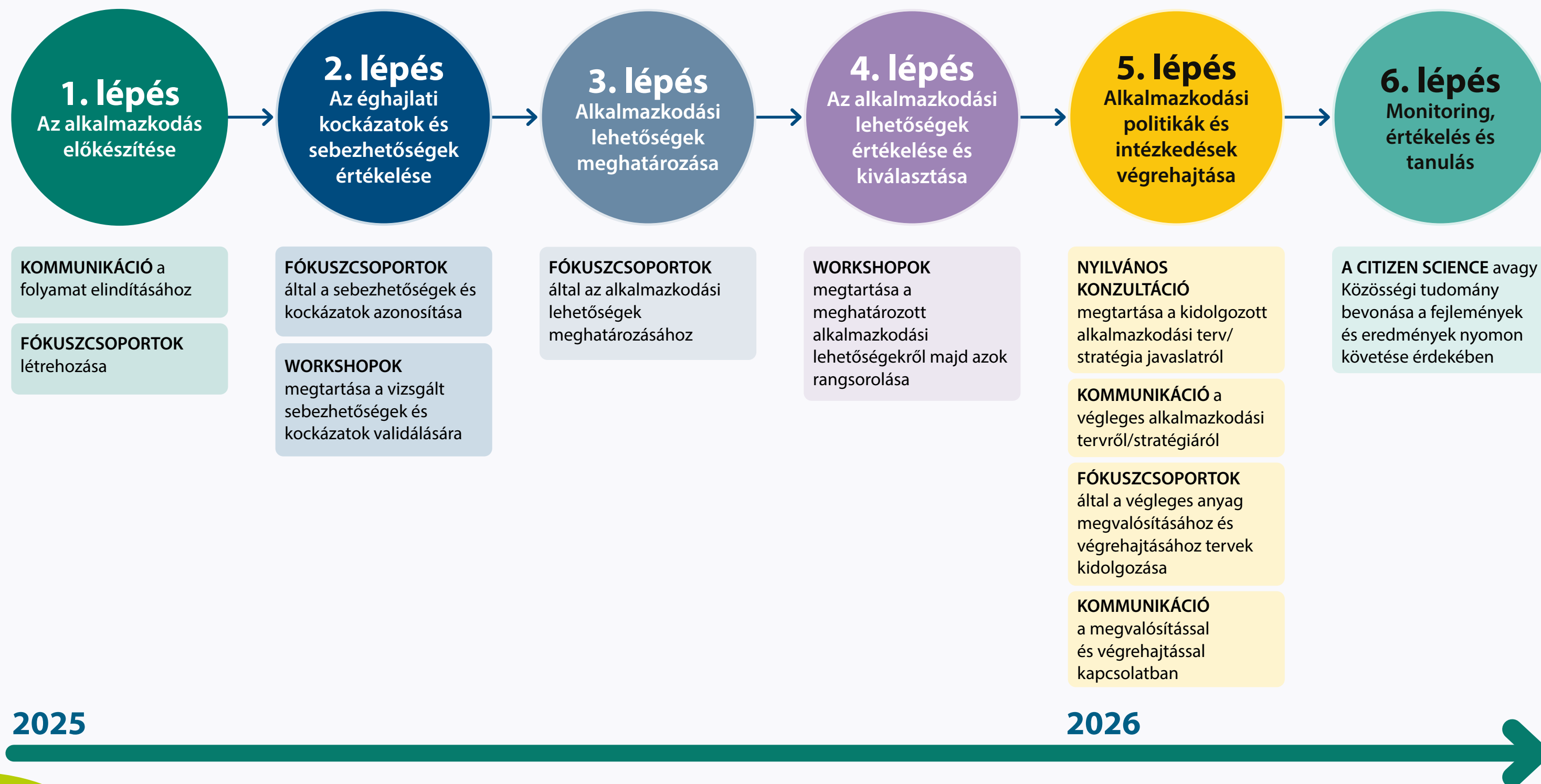

1. LÉPÉS:

AZ ALKALMAZKODÁS ELŐKÉSZÍTÉSE

17

2. ábra. Példa egy bevonási és kommunikációs stratégiára, amely részletezi a RAST különböző lépéseire vonatkozó részvételi tevékenységeket.

2., 3. ÉS 4. LÉPÉS:

AZ ÉGHAJLATI KOCKÁZATOK ÉS SEBEZHETŐSÉGEK FELMÉRÉSE, VALAMINT AZ ALKALMAZKODÁSI LEHETŐSÉGEK AZONOSÍTÁSA, ÉRTÉKELÉSE ÉS KIVÁLASZTÁSA

2., 3. ÉS 4. LÉPÉS: AZ ÉGHAJLATI KOCKÁZATOK ÉS SEBEZHETŐSÉGEK FELMÉRÉSE, VALAMINT AZ ALKALMAZKODÁSI LEHETŐSÉGEK AZONOSÍTÁSA, ÉRTÉKELÉSE ÉS KIVÁLASZTÁSA

Hogyan kell ezt a részt olvasni:

Kezdje a célkitűzések áttekintésével, hogy megértse, mire összpontosít ez a szakasz, amely elmagyarázza, hogyan lehet bevonni a stakeholdereket és a polgárokat a RAST 2., 3. és 4. lépése során. Ezek a lépések lehetőséget biztosítanak arra, hogy a hozzájárulást biztosítson az éghajlati kockázatok és az alkalmazkodási lehetőségek értékeléséhez, valamint a érvényesítéséhez. A szakasz konkrét részvételi tevékenységeket és kapcsolódó eszközöket mutat be, amelyek felhasználhatók a stakeholderek és a polgárok eléréséhez, összekapcsolásához és bevonásához.

E szakasz célkitűzései:

- Elmagyarázza, hogy a RAST 2., 3. és 4. lépése során hogyan lehet konzultálni a stakeholderekkel és a polgárokkal.
- Kiemeli a részvételi tevékenységeket és a kapcsolódó eszközöket a stakeholderekkel és a polgárokkal való kapcsolattartáshoz, beleértve a legjobb gyakorlatok példáit is.
- Hangsúlyozza, hogy a döntéshozatal támogatása érdekében kezelni kell az elvárásokat és konszenzust kell kialakítani a kiszolgáltató csoportok számára a fenti lépések során.

2., 3. ÉS 4. LÉPÉS:

AZ ÉGHAJLATI KOCKÁZATOK ÉS SEBEZTHETŐSÉGEK FELMÉRÉSE, VALAMINT AZ ALKALMAZKODÁSI LEHETŐSÉGEK AZONOSÍTÁSA, ÉRTÉKELÉSE ÉS KIVÁLASZTÁSA

FÓKUSZCSOPORTOK ÉS WORKSHOPOK

A fókuszcsoporthoz lehetőséget biztosítanak arra, hogy az egyes ágazatokkal vagy témákkal kapcsolatos inputot és érvényesítést biztosítsanak, különösen azokról, akik a köz-, a magán- és a nonprofit szektorban felelősek, elszámoltathatók vagy különleges szakértelemmel rendelkeznek. Ezt követően az ilyen egyedi fókuszcsoporthoz munkaértekezletek keretében történő összehívása lehetőséget adhat az ágazatok és témák közötti szinergiák és kompromisszumok azonosítására és megoldására. Ez magában foglalja a közvetett hatások, a tovaryűrűző hatások és a lehetséges alkalmazkodási zavarok kezelését is.

A tudáscseréhez, a társas tanuláshoz és az új ötletek közös létrehozásához olyan műhelyformák ajánlottak, mint a **World Café**, a **Fish Bowl**, a szerepjátékok és a **Pro Action Café**. Ezek a módszerek nyitott és interaktív teret teremtenek a párbeszédhez, elősegítve a különböző nézőpontok és a közös megértés kialakulását.

POLGÁRI FELMÉRÉSEK

Felméréseket készíthet a polgárokkal való konzultációhoz az éghajlati sebezhetőséggel, kockázatokkal és alkalmazkodási lehetőségekkel kapcsolatos elképzeléseikről, aggodalmaikról és motivációikról. Ilyen például a **Valladolidban végzett éghajlatváltozási felmérés (ES)**, a **KNOWING EU projekt keretében az éghajlatváltozással való megbirkózásra vonatkozó felmérés**, valamint az **IMPETUS projekt keretében lebonyolított Európa hét bioklimatikus régiójában végzett lakossági felmérés**. A kollektív megismerés, az aggodalmak és a motivációk megértése döntő fontosságú az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodási stratégia vagy terv sikeres kidolgozásához és végrehajtásához. Egy felmérés értékes betekintést nyújthat az alkalmazkodási intézkedések előtt álló lehetséges akadályokba és segíthet abban, hogy az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodási stratégiát vagy tervet a polgárok igényeihez és elvárásaihoz igazítsa, ezáltal növelve annak relevanciáját és elismerését.

ÉLŐ LABORATÓRIUMOK

Az úgynevezett élő laboratórium (angolul Living labs) olyan valós tesztelési környezet, ahol a megoldásokat közösen hozzák létre, tesztelik és finomítják. Lehetővé teszi az éghajlati kockázatok és az alkalmazkodási lehetőségek közös értékelését azokkal, akik veszélyeztetettek és/vagy akiknek a javasolt megoldások előnyökkel lehetnek.

Jó példa erre a **FEAST** uniós projekt, amely felhasználóközpontú kísérleti környezeteket használ a kiszolgáltatott csoportok bevonására, és a fenntartható táplálkozás bevezetésének gazdasági és földrajzi akadályai leküzdésére. Mások is dolgoznak azon, hogy az **éghajlattal kapcsolatos** szorongásból megerősítést hozzanak létre, például a litvániai **CALM-EY** és az **EMBRACE** projektek, amelyek az éghajlatváltozásra adott érzelmi reakciókkal foglalkoznak, és a kölcsönös tanulást és az ellenálló képességet igyekeznek elősegíteni. Ezek az élő laboratóriumok a szorongást proaktív elkötelezettséggé alakítják át, biztosítva, hogy az érzelmi jólétet figyelembe vegyék a legfontosabb kockázatok és sebezhetőségek felmérésekor, az alkalmazkodási prioritások és célkitűzések meghatározásakor, valamint a megfelelő alkalmazkodási lehetőségek kiválasztásakor, szakképzett facilitáció és a közösségek felhatalmazása révén.

RÉSZVÉTELI ESZKÖZÖK

Számtalan jól bevált részvételi eszköz létezik (mint például az **MSP útmutató**), amelyeket fókuszcsoporthoz vagy a stakeholderek workshopjai használhatnak a hozzájárulás megkönnyítésére és a 2., 4. és 4. lépés előrehaladására. Az olyan eszközök, mint a jövőképzés, a **pentagonális probléma**, a **részvételi térképezés**, a **tanulmányi körök** és a kognitív térképezés hasznosak lehetnek a közös alapok kialakítására való törekvés során. E részvételi eszközök mellett más strukturált formák, mint például az együttműködésen alapuló innovációs laboratóriumok, külön környezetet biztosítanak a kulcsfontosságú érdekelt (beleértve a civil társadalmat, a kutatókat, a politikai döntéshozókat és a vállalkozásokat) számára a megoldások közös kidolgozásához és prototípusok készítéséhez. Ezek a laboratóriumok az interdiszciplináris együttműködés és az iteratív kísérletezés elősegítésével megkönnyítik a kreatív problémamegoldást. Másik lehetőség a hackathon, amely olyan intenzív, időhöz kötött rendezvény, ahol különböző csapatok gyorsan terveznek és tesztelnek innovatív megoldásokat konkrét kihívásokra. Ezek összehozzák a műszaki szakértőket, a gyakorlati szakembereket és a döntéshozókat, és ötleteket generálhatnak és felgyorsíthatják a gyakorlati alkalmazkodási stratégiák kidolgozását.

Vannak olyan eszközök is, amelyek segítenek a szerepekkel és törekvésekkel kapcsolatos elvárások kezelésében, a különböző nézőpontok döntéshozatalba való bevonásában és a konszenzus kialakításában, hogy az alkalmazkodási lehetőségek rangsorolása és kiválasztása során lépéseket lehessen tenni, beleértve a **részvételi többkritériumos elemzést**, a **nyílt fórumokat** és a **kerekasztal-beszélgetést**. A részvételi többkritériumos elemzés lehetővé teszi az érdekelt számára, hogy aktívan részt vegyenek az értékelési kritériumok meghatározásában, e kritériumok relatív fontosságának meghatározásában és a különböző alkalmazkodási lehetőségek pontozásában. Műhelytalálkozókon, tanácskozásokon és interaktív gyakorlatokon keresztül az érdekelt, köztük a politikai döntéshozók, helyi közösségek, vállalkozások és kutatók kifejtik prioritásaikat, és közös megegyezésre juthatnak a leghatékonyabb és legmegvalósíthatóbb alkalmazkodási stratégiákról. Ez a részvételi eszköz kulcsfontosságú a 4. lépés szempontjából, és biztosítja, hogy a döntések többféle nézőpontot tükrözzenek, növeljék a legitimitást, és növeljék a kiválasztott intézkedések iránti helyi felelősségvállalást.

A 2. táblázat az egyéb részvételi tevékenységeket mutatja be. A 2., 3. és 4. lépésben a stakeholderekkel és a polgárokkal való kapcsolattartás és kommunikáció céljainak kell vezérelnie a részvételi tevékenységek kiválasztását.

Setúbal Városi Környezetvédelmi Tanács (CME) alakuló ülése, 2024. szeptember

2., 3. ÉS 4. LÉPÉS:

AZ ÉGHAJLATI KOCKÁZATOK ÉS SEBEZHETŐSÉGEK FELMÉRÉSE, VALAMINT AZ ALKALMAZKODÁSI LEHETŐSÉGEK AZONOSÍTÁSA, ÉRTÉKELÉSE ÉS KIVÁLASZTÁSA

2. táblázat. Ajánlott részvételi tevékenységek a stakeholderek és a polgárok bevonásához a 2., 3. és 4. lépésben: Az éghajlati kockázatok és sebezhetőségek felmérése, valamint az alkalmazkodási lehetőségek azonosítása, értékelése és kiválasztása.

Részvételi tevékenység	Célcsoport	Miért használjuk ezt a tevékenységet a 2., 3. és 4. lépésben?	Megfontolások	Példák a hasznos eszközökre, valamint a bevált gyakorlatokra és tapasztalatokra
Részvételi workshop szervezése	Stakeholderek; polgárok	Az éghajlati kockázatok és sebezhetőségek azonosítása (2. lépés), az alkalmazkodási lehetőségek feltárása (3. lépés) és az intézkedések értékelése/kiválasztása (4. lépés) a kölcsönös tanulás, az aktív meghallgatás és a konkrét bevonási eszközök és facilitációs technikák előmozdításával.	Koordinációs és facilitációs kihívások	Hasznos eszközök Teremtsd meg a jövődet - Részvételi műhely az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodási erőfeszítések céljainak meghatározására; szerepjáték-szimulációk az éghajlatváltozással kapcsolatos döntéshozatalhoz; az alkalmazkodási döntések támogatása forogatókönyvtervezéssel ; a TransformAr 5. verziója a részvételi műhely megszervezésének módjáról, amelyet Európa különböző régióiban és városaiban alkalmaznak. Jó gyakorlatok és tapasztalatok "Scenarios for a sustainable Europe in 2050" projekt; a REXUS uniós projekt; részvételi műhelye a Kopernikusz, a Föld-megfigyelés és a szakpolitikai környezet éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodásának kihívásairól és lehetőségeiről szóló műhely; az ISWEL projekt , a forogatókönyvekhez való alkalmazkodás tervezésében.
Fókuszcsoportok szervezése	Polgárok	Az éghajlati kockázatok részletes feltárása (2. lépés), a potenciális alkalmazkodási lehetőségekkel kapcsolatos információk összegyűjtése (3. lépés) és a kiválasztási kritériumok finomítása (4. lépés).	Lehet, hogy nem képviseli a szélesebb közösség véleményét	Hasznos eszközök EIP-AGRI 46 fókuszcsoport; fókuszcsoport "Az éghajlatváltozás mérséklésére vonatkozó átmeneti tervek" . Jó gyakorlatok és tapasztalatok CREST Fókuszcsoport a városi infrastruktúra éghajlatváltozással szembeni ellenálló képességéről Bordeaux-ban.
Tudatosságnövelő kampány indítása	Stakeholderek; polgárok	Fontos a tények megalapozásához, a nyilvánosság tudatosságának növeléséhez és az éghajlati kockázatokkal kapcsolatos információcseré biztosításához (2. lépés). A potenciális alkalmazkodási lehetőségek népszerűsítése (3. lépés), és a stakeholderek támogatásának biztosítása a kiválasztott intézkedésekhez (4. lépés).	Folyamatos erőfeszítést igényel az elkötelezettség fenntartása	Jó gyakorlatok és tapasztalatok "You control Climate", az Európai Bizottság által indított kampány; "Hollandia él a vízzel" (videó); Zaragoza víztakarékos város programja .
Polgári felmérés készítése	Polgárok	Az éghajlati kockázatokkal és sebezhetőséggel kapcsolatos vélemények széles körének összegyűjtése (2. lépés), az alkalmazkodási lehetőségek támogatottságának felmérése (3. lépés), valamint az intézkedések kiválasztásához szükséges információk összegyűjtése (4. lépés).	Korlátozott mélységű betekintés, potenciális elfogultság, elérendő speciális közösségek	Jó gyakorlatok és tapasztalatok A helyi önkormányzatok által végzett felmérések az éghajlatváltozással kapcsolatos véleményekről, például az EU által finanszírozott IMPETUS projekt által indított felmérés; az Európai Bizottság nyílt konzultációja az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodásra vonatkozó uniós stratégiáról ; Drezdában és Valladolidban végzett lakossági felmérések; a KNOWING EU projekt felmérése.
Élő laboratóriumok indítása	Stakeholderek; polgárok	Az éghajlati kockázatok és az alkalmazkodási lehetőségek közös értékelése valós környezetben (2. és 3. lépés), valamint a kiválasztott intézkedések iteratív finomítása (4. lépés).	Összetett beállítás, folyamatos kezelést igényel	Jó gyakorlatok és tapasztalatok EuCliPa egyesület az éghajlatért és laboratóriumaiért; élő laboratóriumok az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodásért a score projekt keretében ; ECO-READY élő laboratóriumok; I-CISK élő laboratóriumok, amelyek emberközpontú éghajlati szolgáltatásokat fejlesztenek ki akciókutatással Európa és Afrika éghajlatváltozással kapcsolatos gócpontjain.
Hackathonok szervezése	Stakeholderek	Innovatív alkalmazkodási lehetőségek kidolgozása (3. lépés) és a lehetséges intézkedések közös értékelése (4. lépés).	Intenzív időbeli elkötelezettség, facilitációt igényel	Jó gyakorlatok és tapasztalatok Hackathonok klimatechnológiai megoldások kifejlesztésére, például windeurope hackathon , climate hackathon , valamint polgárok és kutatók számára; az "EU Sparks for Climate" kezdeményezés több országban online hackathonok sorozatát szervezi.
Részvételi többkritériumos elemzés készítése	Stakeholderek	Alapvető fontosságú az alkalmazkodási lehetőségek finomítása, értékelése és kiválasztása az elfogadott kritériumok alapján (4. lépés) egy kollektív döntéshozatali folyamat során.	A kritériumok és az elemzés terén szakértelmet igényel	Hasznos eszközök A BCNUEJ , részvételi többkritériumos döntéstámogatás (MCDA) .

5. LÉPÉS: ALKALMAZKODÁSI POLITIKÁK ÉS INTÉZKEDÉSEK VÉGREHAJTÁSA

Hogyan kell ezt a részt olvasni:

Kezdje a célkitűzések áttekintésével, hogy megértse, hogy a RAST 5. lépése során, amely a végrehajtásra összpontosít, szükség van-e az érdekeltek és a polgárok bevonására. Részvételi tevékenységeket és gyakorlati eszközöket javasolunk arra vonatkozóan, hogy miként lehet bevonni és kommunikálni a stakeholderekkel és a polgárokkal az alkalmazkodási stratégiák, tervek és költségekkel ellátott végrehajtási tervek kidolgozásába, a finanszírozási források meghatározásába és az alkalmazkodási intézkedések végrehajtásába.

E szakasz céljai a következők:

- Bemutatni, hogy a RAST 5. lépése során hogyan lehet bevonni a köz-, a magán- és a nonprofit szektor érdekelt feleit, valamint a polgárokat.
- Kiemelni a részvételi tevékenységeket a végrehajtási tervek költségvetésének kidolgozására, a finanszírozási források azonosítására, valamint a kulcsfontosságú állami és magánszereplők bevonására a szakpolitika végrehajtásába.
- Bemutatni az együttműködésre és a konszenzus kialakítására, a részvételi költségvetés-tervezésre és egyéb példákra vonatkozó eszközök, keretrendszereket és tapasztalatokat a strukturált párbeszéd és a kollektív munka előmozdítása és a sikeres alkalmazkodási intézkedések és azok végrehajtása érdekében.

ALKALMAZKODÁSI VÉGREHAJTÁSI CSELEKVÉSI TERVEK

A végrehajtási tervek kidolgozásába fontos, hogy bevonják:

- A köz-, a magán- vagy a nonprofit szektorból származó operatív vezetőket, akik felelősek vagy elszámoltathatók a végrehajtásukért.
- Szakértőket, akik speciális, releváns ismeretekkel rendelkeznek, pl. szabványok, előírások vagy helyes gyakorlatok terén.
- Az érdekelteket és a polgárokat, akik valamilyen módon hozzájárulhatnak a végrehajtáshoz.

Valamint fontos az is, hogy tájékoztassa mindazokat a polgárokat, akikre hatással lehet az ilyen tervek végrehajtása, vagy akiknek hasznára válhat.

AZ EU ÁLTAL FINANSZÍROZOTT PROJEKTEK KERETÉBEN KIDOLGOZOTT RÉSZVÉTELI FOLYAMATOK

Az alkalmazkodási végrehajtási cselekvési tervek, beleértve a környezet (például jogszabályok, szabályozás, szakpolitikák, stratégiák, tervek vagy ösztönzők) szükséges fejlesztését, olyan folyamatot jelenthetnek, amelyben a különböző résztvevők megvitatják és megvitatják a konkrét kérdéseket a befogadó és strukturált párbeszéd biztosítása érdekében. Ez a folyamat magában foglalhatja a megalapozott viták elősegítését, a konszenzus kialakítását és a különböző nézőpontok integrálását annak biztosítása érdekében, hogy az így létrejövő intézkedések és tervek átfogóak és széles körben támogatottak legyenek. További inspirációért megtekintheti az EU által finanszírozott **PHOENIX** és **REAL DEAL** projektek által kidolgozott keretrendszerek példáit, valamint a **közösségi párbeszédhez** hasonló bevonási eszközöket. Más eszközök, mint például az éghajlatvédelmi kampányok és a közösségi alapú részvételi kutatás, szintén javasoltak az elkötelezettség fokozására és az együttműködésen alapuló döntéshozatal elősegítésére.

ZÖLD RÉSZVÉTELI KÖLTSÉGVETÉSEK

A költségalapú végrehajtási tervek kidolgozásához az 5. lépést együttdöntési folyamat kísérheti a **zöld részvételi költségvetés-tervezéssel**. Ezt **Lisszabonban** és **Barcelona** mutatták be, ahol a polgárokat közvetlenül bevonták az éghajlati projektek forráselosztásába. Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodást célzó politikák végrehajtásához szükséges finanszírozási és finanszírozási forrásokkal kapcsolatos, a stakeholderektől származó különféle meglátások és ötletek összegyűjtéséhez részvételi tevékenységeket (például részvételi költségvetés-tervezést, a stakeholderek műhelytalálkozóit, deliberatív fórumokat, fókuszcsoportokat, közösségi alapú részvételi kutatást vagy nyilvános találkozókat) lehet alkalmazni. A finanszírozási és finanszírozási lehetőségek megértésének elősegítése **érdekében ez az útmutató** olyan forrásokat és eszközöket mutat be, mint például a támogatások, a köz- és magánszféra közötti partnerségek, a tömeges finanszírozás és a jótékonyági alapok, amelyek mindegyike a megalapozott döntéshozatalhoz szükséges előnyökkel magyarázható.

ÖSZTÖNZŐK

Az 5. lépésben már létező helyi akciócsoportokkal és hálózatokkal (például a portugáliai **Cascais városi tanácsának** AdaptLocal hálózatával és kezdeményezésével) léphet kapcsolatba, vagy ösztönözheti ezek létrehozását, ha még nem alakultak meg. Emellett az alkalmazkodási intézkedések végrehajtása során olyan **ösztönzőket** is alkalmazhat, mint a környezetvédelmi politikai eszközök (EPI) vagy a Nudge (lásd például a **Nudge for energy efficiency** című uniós projektet), valamint a mikrotámogatások, amelyek ösztönözhetik a viselkedésbeli változást és támogathatják a kollektív célokat (lásd a 3. táblázatot).

5. LÉPÉS:

ALKALMAZKODÁSI POLITIKÁK ÉS INTÉZKEDÉSEK VÉGREHAJTÁSA

29

3. táblázat. Ajánlott részvételi tevékenységek a stakeholderek és a polgárok bevonására az 5. lépésben: Alkalmazkodási politikák és végrehajtása

Részvételi tevékenység	Célcsoport	Miért használja ezt az eszközt az 5. lépésben?	Megfontolások	Példák a hasznos eszközökre, valamint a bevált gyakorlatokra és tapasztalatokra
Zöld részvételi költségvetés létrehozása	Polgárok	Közös döntéshozatal a költségvetés elosztásáról a polgárok bevonásával annak biztosítása érdekében, hogy a pénzeszközöket alkalmazkodási intézkedésekre használják fel. Segít az intézkedések rangsorolásában a közösségi igények és a kontextuális szempontok alapján.	A költségvetés-tervezés és a pénzügyi irányítás összetettsége	Hasznos eszközök Részvételi költségvetés-tervezés A változás elmélete mint a változások megértésének eszköze. Jó gyakorlatok és tapasztalatok A zöld részvételi költségvetés tapasztalatai Skóciából , Lisszabonban , Barcelona .
Éghajlatvédelmi kampány szervezése	Stakeholderek; polgárok	Szorgalmazza az alkalmazkodási tervek integrálását a szélesebb körű szakpolitikákba, a tudatosság növelését és az alkalmazkodási intézkedések politikai támogatásának biztosítását.	Erős kommunikációs stratégiákat igényel	Hasznos eszközök A Climate-ADAPT érdekérvényesítő stratégiáinak leírása. Jó gyakorlatok és tapasztalatok Climate Chance Europe 2024 Wallonia Summit. Európai átláthatósági nyilvántartás - Európai Parlament.
Ösztönzők bevezetése	Stakeholderek; polgárok	Ösztönzők bevezetése a magatartásváltozás ösztönzésére, valamint a stakeholderek és a polgárok motiválása és bevonása az alkalmazkodási intézkedések végrehajtásába és elfogadásába.	Hatékony nyomon követésre és értékelésre van szükség	Hasznos eszközök A viselkedésváltozást ösztönző gazdasági ösztönzők az Éghajlat-ADAPT-ban leírása. FP7 által finanszírozott WEATHER projekt és a közlekedési alkalmazkodás ösztönzői és azok lehetséges hatása. Az EPI-Water uniós projekt gazdasági eszközeinek áttekintése.
Nyilvános találkozók szervezése	Stakeholderek; polgárok	Az alkalmazkodási tervekkel kapcsolatos információk megosztása és a döntéshozatalhoz szükséges kollektív hozzájárulás összegyűjtése. Ez biztosítja az átláthatóságot és a közösség széles körű bevonását.	Alacsony részvételi arány, jó facilitációt igényel.	Jó gyakorlatok és tapasztalatok Benidorm plenáris ülése Városi Tanácsának az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodási tervről. Nyilvános Világgazdasági Fórum: weforum . Bonn szövetségi városa az ICLEI-vel együttműködve otthont ad a Daring Cities elnevezésű globális fórumnak , amely a városi vezetők és döntéshozók számára ad lehetőséget az éghajlati vészhelyzet kezelésére.
Közösségi alapú részvételi kutatás (CBPR) készítése	Polgárok	A polgárok bevonása az alkalmazkodási intézkedések közös elemzésébe, és a kölcsönös tanulás támogatása a tájékozottabb és elfogadottabb alkalmazkodási intézkedések kidolgozásával.	Erős közösségi együttműködést igényel	Hasznos eszközök A Gironai Egyetem eszköztára, beleértve a CBPR-t is. CBPR a Svéd Nemzetközi Központ a helyi demokráciáért.
Helyi éghajlatvédelmi akciócsoport bevonása	Polgárok	Helyi éghajlatvédelmi akciócsoportok bevonása a közösségek bevonása és a kölcsönös tanulás elősegítése érdekében. Ez támogatja a helyi alkalmazkodási stratégiák kidolgozását és végrehajtását.	Fenntartható motiváció és koordináció szükséges	Hasznos eszközök Helyi Éghajlatvédelmi Akciócsoport.
Köz és magán társulások (PPP) támogatása	Stakeholderek	Kormányzatok, helyi hatóságok és vállalkozások közötti partnerségek az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodással kapcsolatos projektek társfinanszírozása és végrehajtása érdekében.	Közös finanszírozás és szakértelem. A bonyolult tárgyalások kockázata.	Bevált gyakorlatok és tapasztalatok Temze-gát (Egyesült Királyság) partnerséggel London árvíz elleni védelme érdekében.

6. LÉPÉS: MONITORING, ÉRTÉKELÉS ÉS TANULÁS

Hogyan kell ezt a részt olvasni:

Kezdje a célkitűzések áttekintésével, amelyek a stakeholderek és a polgárok bevonására összpontosítanak a RAST 6. lépése során, amely az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodási tervek végrehajtásának nyomon követésére és értékelésére terjed ki. Ez a szakasz olyan eszközöket, sikeres és hatékony projekteket tartalmaz, amelyek ösztönözhetik a nyilvánosság bevonását és közös alkotását, a kölcsönös tanulást és a nyomon követési erőfeszítések támogatását.

E szakasz célkitűzései:

- Bemutatni, hogyan lehet bevonni az állami, a magán- és a nonprofit szektorból érkező érdekelt feleket és a polgárokat a RAST 6. lépésébe.
- Bemutatni, hogyan kell elvégezni a folyamatokat, az outputok és eredmények nyomon követését és hogyan kell kezelni a határidőkkel és az eredmények hozzárendelésének nehézségeivel kapcsolatos kihívásokat.
- Kiemelni az elkötelezettséget, a kölcsönös tanulást és a nyomon követési erőfeszítések támogatását elősegítő eszközöket.
- Példákat mutasson be olyan sikeres projektekről, amelyek bemutatják a nyilvánosság részvételét az előrehaladás értékelésében, a sebezhetőségek csökkentésében, valamint a hosszú távú elkötelezettség és az adatok minőségének biztosításában.

1. lépés
Az alkalmazkodás előkészítése

2. lépés
Az éghajlati kockázatok és sebezhetőségek értékelése

3. lépés
Alkalmazkodási lehetőségek meghatározása

4. lépés
Az alkalmazkodási lehetőségek értékelése és kiválasztása

5. lépés
Alkalmazkodási politikák és intézkedések végrehajtása

6. lépés
Monitoring, értékelés és tanulás

Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodási terv végrehajtásának nyomon követése a folyamatok és eredmények megvalósítására összpontosítva egyszerű. Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás eredményeinek nyomon követése (azaz az érzékenység és az alkalmazkodóképesség változásai és ezáltal az éghajlati sebezhetőség, valamint a sebezhetőségek és ezáltal az éghajlati kockázatok változásai tekintetében) kihívást jelent a következők miatt:

- Az alkalmazkodási intézkedések végrehajtásának időigénye azok terjedelme és nagyságrendje miatt.
- A változó szükséges minimum időkeret miatt, amíg az alkalmazkodási intézkedések kiérlelődnek és mérhető eredményeket hoznak, amint azt a fák és ökoszisztéma-szolgáltatásaik példája mutatja
- Az eredmények adaptációs tevékenységhez való hozzárendelésének nehézségei. A megjelenő potenciálisan zavaró változók széles skálája, amelyek különböző léptékben is működhetnek, valamint a valóban analóg összehasonlítások azonosításának nehézségei.
- A nyomon követés időtartamának hossza, ami gyakorlati kérdéseket vet fel a hosszú távú finanszírozás és az összehasonlítható adatok előállításához szükséges következetes módszertan alkalmazása tekintetében. Pont emiatt a sikeres hosszú távú megfigyelési rendszerek ritkák.

Az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodási terv végrehajtása során elért eredmények rendszeres jelentése a döntéshozóknak és a stakeholdereknek segít a bizalom kiépítésében és az alkalmazkodási képesség növelésében. Az érdekelt és a polgárok aktív bevonásával a 6. lépésben biztosíthatja, hogy az alkalmazkodási stratégiák dinamikusak, tényeken alapulók, átláthatóak, együttműködőek és a kontextuális igényekre reagálóak maradjanak.

A STAKEHOLDEREK ÉS A POLGÁROK BEVONÁSA AZ ÉGHAJLATVÁLTOZÁSHOZ VALÓ ALKALMAZKODÁS NYOMON KÖVETÉSÉBE ÉS ÉRTÉKELÉSÉBE

A stakeholderok és a polgárok bevonása ebbe a lépésbe segíthet az alkalmazkodás előrehaladásának kölcsönös megértésében, elősegítheti az együttműködést, fokozhatja a bizalmat, és aktív részvételre ösztönözhet az éghajlatváltozási stratégiák finomításában és végrehajtásában. Ez a bevonás biztosítja, hogy a nyomon követési erőfeszítések inkluzívak és átláthatóak legyenek, valamint reagáljanak a változó éghajlati kockázatokra.

Hogyan vonjuk be a stakeholdereket és a polgárokat a nyomon követésbe, értékelésbe és tanulásba:

- Ösztönözze a közös ellenőrzést: A hatóságok, a magánszektor és a civil társadalom együttműködhet az előrehaladás nyomon követése és az alkalmazkodás eredményeinek mérése érdekében. Az elszámoltathatóság fokozása érdekében fontos, hogy egyértelmű szerepeket határozzunk meg (ki milyen adatokat jelent, milyen gyakran stb.).
- Az adatmegosztás és a tanulási hálózatok elősegítése: A különböző ágazatok és közösségek közötti, az éghajlatváltozással szembeni ellenálló képesség erősítését célzó folyamatok és platformok létrehozásával megoszthatják a felismeréseket, a legjobb gyakorlatokat és a tanulságokat.
- Részvételi értékelési módszerek alkalmazása: Az érdekelték és a polgárok bevonhatók a hatékonyság értékelésébe strukturált visszajelző ülések, részvételi értékelések vagy a minőségi meglátásokat rögzítő történetmesélési megközelítések révén.

POLGÁRI TUDOMÁNY

Az állampolgári tudomány fontos megközelítést kínál a 6. lépéshez, hogy a lakosságot bevonják az éghajlattal kapcsolatos változók nyomon követésébe (ami a 2. lépés szempontjából is fontos), valós idejű adatokkal járuljanak hozzá, és erősítsék a hatóságok és a közösségek közötti együttműködést. A polgárok bevonása elősegíti a kölcsönös tanulást, a közös elemzést, és javítja a nyilvánosság tudatosságát az éghajlati kockázatokkal és a megvalósított megoldások hatékonyságával kapcsolatban.

Hogyan vonjuk be a polgárokat az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás nyomon követésébe:

- Határozza meg az értelmes részvételi szerepeket, és adjon egyértelmű útmutatást arra vonatkozóan, hogy a polgárok hogyan járulhatnak hozzá (pl. a hőmérséklet nyomon követése, árvízszintek jelentése, a biológiai sokféleségre gyakorolt éghajlati hatások azonosítása).
- Biztosítani kell az adatok minőségét és a polgári tudomány módszertanának következetességét, képzésekkel, hozzáférhető eszközökkel és validálási mechanizmusokkal, amelyek segítik a megbízható hozzájárulások fenntartását.
- Az eredmények megosztására és a visszajelzések megszerzésére szolgáló mechanizmusok alkalmazásával az elkötelezettség fenntartása az idő múlásával, hogy a polgárok adatai hogyan tájékoztatják a szakpolitikákat és hogyan fokozzák a hosszú távú részvételt.

Példaként említhetjük a **ScienceUs projektet**, az EU **NEWSERA** társalkotási laboratóriumait, a **Hackair projektet** a levegőminőségről, az **AGORA projektet** uniós és a polgári tudomány alkalmazásával, valamint az **Európai Polgári Tudományos Szövetséget (ECSA)**, amely forrásokat biztosít és bemutatja a részvételen alapuló megfigyelési projekteket.

A MAGÁNSZEKTOR BEVONÁSA A NYOMON KÖVETÉSBE ÉS ÉRTÉKELÉSBE

A vállalkozások kulcsszerepet játszanak az éghajlati kockázatok nyomon követésében, az alkalmazkodási intézkedések hatásának értékelésében és az ellenálló képességnek a működésükbe való beépítésében. A magánszektor bevonása ebbe a lépésbe fokozhatja az innovációt, befektetési lehetőségeket teremthet, és erősítheti a köz- és magánszféra együttműködését.

Hogyan vonjuk be a vállalkozásokat a nyomon követésbe, értékelésbe és tanulásba:

- Felmérések és visszajelzési mechanizmusok létrehozása: A helyi önkormányzatok, az iparági szövetségek vagy a több érdekelt felet érintő kezdeményezések közösen tervezhetnek felméréseket a magánszektor alkalmazkodási intézkedéseinek értékelésére, a hiányosságok azonosítására és az időbeli előrehaladás nyomon követésére. Ausztria például **felméréseket** használt az árvíz-kockázat csökkentésére irányuló erőfeszítések értékelésére, így betekintést nyerhetett a magánszektor hozzájárulásairól és a fejlesztendő területekről.
- Úgynevezett monitoring műszerfalak társfejlesztése: Az éghajlatváltozással kapcsolatos kockázatok, az alkalmazkodás terén elért eredmények és az ágazatspecifikus sebezhetőségek vizualizálása érdekében több érdekelt fél részvételével közösen kialakított digitális platformokat lehet létrehozni. Olaszországban a vízgyűjtő hatóságok olyan árvíz-kockázati **műszerfalakat** fejlesztettek ki, amelyek bevonják a biztosítókat, a fejlesztőket és a politikai döntéshozókat a proaktív kockázatkezelésbe.
- Az adaptív üzleti stratégiák ösztönzése: A vállalkozások részt vehetnek csoportokban melyekben tanulhatnak egymástól, ágazati párbeszédekben vagy innovációs laboratóriumokban, hogy a kialakuló kockázatok és a közös tapasztalatok alapján finomítsák az alkalmazkodási megközelítéseket.

■ Publications Office
of the European Union

További információ:

Alkalmazkodás az éghajlatváltozáshoz –
Európai Bizottság (europa.eu)

Az EU éghajlatváltozáshoz való
alkalmazkodással foglalkozó missziója
(europa.eu)

Küldetés platform [https://futurium.
ec.europa.eu/en/eu-mission-
adaptation-community/](https://futurium.ec.europa.eu/en/eu-mission-adaptation-community/)

#EUmissions

#HorizonEU

#MissionClimateAdaptation